

Dieta při onemocnění dnou

Dna je chronické zánětlivé onemocnění, které se vyznačuje zvýšeným množstvím kyseliny močové v krvi a jejím ukládáním ve formě urátů (solí kyseliny močové) primárně do kloubů (zejména velké klouby palce nohy), do ledvin ve formě močových kamenů a do podkoží (např. ušní boltec) ve formě urátových tofů. Dna postihuje 5× častěji muže. Strava u tohoto onemocnění je založená na potravinách s nízkým obsahem purinů. Při nadměrném příjmu purinů vzniká velké množství kyseliny močové, která se pak ukládá do kloubů a způsobuje bolestivé zánětlivé reakce. Nemoc se projevuje akutním dnavým záchvatem, nebo bolestmi kloubů, břicha, záněty žil apod.

Režimová opatření

Je vhodné zařadit adekvátní fyzickou aktivitu, redukovat hmotnost (při nadváze a obezitě), omezit kouření.

Nutriční opatření

Doporučuje se úplná abstinence alkoholu, snížit příjem bílkovin, zvýšit příjem tekutin, přívod vlákniny, polysacharidů, snížit množství tuků ve stravě (živočišných), omezit konzumaci jednoduchých cukrů. Jde o trvalou změnu dietních návyků, při porušení diety dochází k opětovné exacerbaci nemoci.

Ze stravy je třeba vyloučit potraviny s vysokým obsahem purinů:

- Nejvyšší obsah purinů se nachází zejména v mladém, rostoucím organismu – maso telecí, jehněčí, kuřecí maso; sekundárně zpracované maso (uzeniny, paštiky, salámy, uzená masa, šunky s vysokým obsahem masa atd.), vnitřnosti (játra, ledvinky, slezina, mozeček, brzlík, uzliny), masové extrakty a masové polévky,
- Ryby a mořské produkty (úhoř, humr, makrela, sardinky, ančovičky, sledě, krabi, krevety a další mořské plody),
- Jiné zdroje (kvasnice, pivo, kakao, čokoláda, kakaové produkty, silný čaj, silná káva, luštěniny, chřest, špenát, hrášek, růžičková kapusta, červená řepa, květák, čínské zelí, salát).

Snížit příjem živočišných tuků (máslo, sádlo, lůj, vypečený tuk, majonéza, tatarská omáčka, hotové dresinky, smetana, šlehačka, tučné sýry a tvarohy, smetanové jogurty, smetanové zmrzliny, tučné kousky masa hovězího a vepřového, kachna, husa, vnitřnosti, tučná mletá masa, tučné salámy, uzenářské výrobky, paštiky, prejt, sádlo, škvarky, slanina, smažené hranolky).

Omezit ostré koření (paprika, pepř, chilli, kari, syrová cibule, česnek, výrazné koření směsi, masox, hořčice, sójová omáčka). Vhodnější je zařadit bílé obiloviny.

Naopak vhodné je navýšit příjem ovoce a povolené zeleniny, brambor, vajec, mléka, mléčných výrobků polotučných a nízkotučných. Zařadit bílé i tmavé obiloviny (chléb, pečivo, rýže, těstoviny, knedlíky bramborové i klasické, pohanka, jáhly). Volit malé porce masa. Zařadit libové hovězí nebo vepřové maso, z ryb vybírat kapra, pstruha, štiky, tuňáka, lososa (ryba vždy bez kůže), občas zařadit drůbež. Libová šunka v klidovém období. Z tuků volit rostlinné oleje (řepkový, olivový), margariny nebo máslo, případně výjimečně zařadit smetanu. Z moučnicků je možné zařadit piškotové, tvarohové, kynuté těsto, nákypy. Základem je dostatečný pitný režim (až 2-3 l pitné vody denně) za účelem zvýšeného vylučování kyseliny močové ledvinami.

Vhodné technologické úpravy pokrmů jsou vaření a dušení, maso vařit ideálně ve větším množství vody, aby se vyplavily puriny. Smažení a grilování je nevhodné.

*Mgr. Kateřina Vokounová
nutriční terapeut*